

Liite 5. Aarnen päivä Lohjan Yhteislyseon lukiossa syyskuun alussa vuonna 2022

Puoli kahdeksan jälkeen Karstuntien aamuliikenne on vilkkaimmillaan, kun abiturientti Aarne kurvaa pyörällään Pohjolanmäelle. Syyskuinen päivä Lohjan Yhteislyseon lukiossa on alkamassa.

Aarnen älypuhelimien sovellus ilmoittaa saapumisesta koulun alueelle ja samalla näytölle ponnahtavat ajankohtaiset tiedotteet: *Lyll App: Varaus tenttiakvaarioon klo 9.50; Terveystenhoitaja klo 13.05*. Ylväänä mäellä seisova lukiorakennus hohtaa aamuauringossa ja Aarne nappaa siitä nopeasti puhelimellaan kuvan. Kaveri on pyytänyt lähettämään kuvan kestävän kehityksen projektityöhön.

Reilu vuosi sitten käyttöön otettu lukiorakennus tekee yhä vaikutuksen Aarneen. Toisen kerroksen ikkunoista kajastava syysaurion valo luo aulaan pehmeän tunnelman. Ennen ensimmäistä oppituntia on aikaa hakea kahvi opiskelijaravintolasta, jossa leijailee vastaleivottujen sämpylöiden tuoksu. Aarne vilauttaa mobiililaitettaan kassalla ja tuore cappuccino vaihtaa omistajaa. Lukion uusi ravintola tuo Aarnen mieleen enemmän nuorison suosimat kahvilat kuin perinteisen koulun ruokalan. Ravintolan itäsiipeen rakennettu ryhmätyötila on vielä verraten tyhjä tähän aikaan aamusta. Aarnen kokemuksen mukaan iltapäivällä tilanne on toinen. Pilvi ja Vilho istuvat kulmapöydässä tutulla paikallaan. Keskustelunaihe ei myöskään ole uusi. Kuvataiteen ja matemaattisten aineiden yhteisprojekti on työllistänyt opiskelijoita jo kuukauden ajan. Työn ensimmäinen vaihe on nyt loppumetreillään - palautusajankohtaan on enää muutama tunti.

Luonnontieteiden soveltava tunti alkaa kello kahdeksalta yhdistelmäluokassa. Uudessa, täysin lasitetussa luonnontiedesiivessä opettaja toivottaa iloiseen tyyliinsä opiskelijat tervetulleeksi luokahuoneen ovella. Yhdistelmäluokan väliseinä on avattu, ja siirrettävät pulpetit järjestelty ryhmätyömuotoon. Kurssin toinen opettaja jututtaa luokkaan etuajassa saapuneita opiskelijoita. Tunti alkaa ja toinen opettajista havainnollistaa trigonometrisiä funktioita tabletillaan. Kuviot piirtyvät luokassa oleviin näyttöihin. Lyhyen alustuksen jälkeen opiskelijat tarttuvat työhön ja opettajat keskittyvät oppimisprosessin ohjaamiseen. Opettajien työnjako on selvä: toinen tsemppaa ja kannustaa opiskelijoita ja käy läpi yleisiä ongelmakohtia, toinen keskittyy opiskelijoiden yksilölliseen ohjaamiseen. Päivän aihe on koukuttava ja 80 minuutin oppitunti tuntuu olevan hetkessä ohi.

Tunnin jälkeen Aarne kiirehtii toisen kerroksen opiskelijakunnan tilaan, jossa alkamassa on hallituksen kokous. Matkalla hän saa kaveriltaan viestin: hallituksesta halutaan tehdä haastattelu lukion verkkolehteen. He sopivat haastattelun ajankohdaksi seuraavan päivän, jotta juttu saadaan mahdollisimman nopeasti päivitettyä nettiin. Kaikilla lukiolaisilla on mahdollisuus osallistua keskusteluun lehden verkkosivuilla. Aarne vilkaisee puhelintaan: toisen kerroksen ryhmätyötila on vapaana huomiseksi haastattelulle. Varauksen tekeminen käy Aarnelta käden käänteessä jo väistökoulun ajoilta tutulla G Suite -järjestelmällä. Ryhmätyöti-

lassa on juuri sopivasti tilaa kuudelle henkilölle ja heidän teknisille työvälineilleen. Tilan päädyistä löytyvä kosketusnäyttö tekee tulevan lehden ulkoasun muokkaamisesta hauskaa ja helppoa.

Toisella oppitunnilla Aarne harjoittelee itsenäisesti tenttiakvaariossa pian edessä olevaan ranskan ylioppilaskokeeseen. Aarne on tilan aktiivinen käyttäjä, sillä hän on huomannut nauttivansa omatahtisesta ja itsenäisestä työskentelystä. Tenttiakvaarion ulkopuolella Aarne sujauttaa reppunsa säilytyskaappiin ja lukitsee kännykkänsä latauspistokkeeseen. Itse tenttiakvaarioon Aarne ottaa mukaansa vain tärkeimmän työvälineensä: lukion kautta hankitun opiskelijakannettavan. Laite on räätälöity lukio-opintoja varten ja sen käyttöliittymä on integroitu koulun koe- ja arviointijärjestelmään. Edellisenä iltana tehty iKoe-varaus näkyy nyt tietokoneen näytöllä.

Lounastauolla Aarne tarkistaa puhelimestaan ruokalistan: tänään koulun keittiö tarjoaa sirkkarisottoa. Koulun ruokalaa on uudistettu voimakkaasti lasisten väliseinien avulla; ruokailu hetki antaa miellyttävän rauhoittavan tauon koulupäivän keskellä. Tila tuntuu myös aikaisempaa isommalta. Aarne on huomannut yhä useammin opiskelijoiden jättävän puhelimensa reppuun ravintolaan tullessaan. Ilman häiriötekijöitä keskustellaan vakavistakin aiheista. Pilvin opiskelukaveri on kärsinyt uupumuksesta, johon hän on saanut apua lukion terveydenhoitajalta ja psykologilta. Tulevien vanhojen tanssien suunnittelu on kuitenkin saanut opiskelukaverin ainakin hetkellisesti paremmalle tuulelle. Toisen vuoden opiskelijat odottavat jo nyt kevään vanhojen tansseja malttamattomina. Väistössä vietettyjen vuosien jälkeen opiskelijat pääsevät tanssimaan lukion upeassa juhlasalissa, joka saadaan kätevästi tanssiaiskäyttöön muunneltavan lattiaelementin ansiosta.

Reaaliaineiden luokka löytyy entiseltä paikaltaan. Kehityspsykologian tunnilla lapsen kielen syntyä käsitellään ilmiöoppimisen kautta. Jokasyksyinen flunssakausi on iskenyt muutama kurssin opiskelijaan, mutta he seuraavat opetusta virtuaalisesti Lukio Live! -palvelun kautta. Opettajan alustuksen jälkeen luokkatilan seinä avataan ja opiskelijat siirtyvät avoimeen opiskelutilaan. Entiseen opettajien työhuoneeseen rakennettu avoin oppimisympäristö tarjoaa mielekkään mahdollisuuden tiimityöskentelyyn. Aarnen ryhmä on saanut tehtäväkseen tutkia kielen syntyä Lev Vygotskyn teorioiden kautta. Dialogihuone tuntuu oivalta paikalta aiheen käsittelyyn. Tila, joka koostuu vain tuoleista, saa opiskelijat pohtimaan ympäristön merkitystä kielen kehityksessä. Opiskelijat palaavat kotiluokkaansa, yhdistävät liikuteltavat pulpettinsa ja luovat ajatuskartan ideoistaan. Lopuksi tuotos kootaan luokan yhteisellä sähköiselle oppimisalustalle jatkokäsittelyä varten.

Välitunnilla Aarnella on aika terveydenhoitajalle. Hän saa varauksestaan vielä kertaalleen muistutuksen Lyll-sovelluksen kautta. Terveydenhoitaja tarkistaa Aarnen aktiivisuusrannekkeen tiedot ja kehottaa tätä kiinnittämään huomiota riittävään lepoon. Aarne lupaa noudattaa ohjetta ja he varaavat uuden ajan kuukauden päähän. Ennen seuraavan oppitunnin alkua Aarne piipahtaa lukion kahvilassa välipalalla. Eettisten ja ekologisten kahvilatuotteiden valikoimasta hän poimii täytetyn härkäpapusämpylän ja kauralaten.

Äidinkielen ja kirjallisuuden tunnin aiheena on nykyteatteri, johon perehdytään draamakäs-
vatuksen keinoin. Helposti liikuteltavat pulpetit ja katsomorakennelma siirretään paikoilleen.
Opiskelijat tutustuvat näytelmäkatkelmiin ja esittävät ne toisilleen eläytyen kohtauksiin ensin
suurieleisesti, sitten pienieleisesti ja vielä realistisesti. Kohtaukset videoidaan ja ryhmät pää-
sevät analysoimaan toistensa esityksiä. Viime vuosien näytelmien teemoja ja vanhojen näy-
telmätekstien merkityksellisyyttä nykykatsojille käydään läpi keskustellen opettajan johdolla.
Lopuksi perehdytään nykykirjallisuuden teokseen, josta dramatisoitua näytelmää ryhmä on
lähdössä katsomaan teatteriin myöhemmin syksyllä.

Välitunnilla Aarne, Pilvi ja Vilho istuskelevat viihtyisällä oleskelualueella, joka on sisustettu
opiskelijoiden toiveita kuunnellen. Kutsuvia sohvia ja lepotuoleja on riittävästi kaikille. *En
ehkä osaa sulle puhua, / jos annetaan ajan kulua / Mut kirjoitan susta lauluja / vielä 2080-
luvulla*, sanailee taustalla lohjalaislähtöinen Sanni. Hittikappaleen uusi elektrojazzversio
kuuluu vaimeana älykalusteiden kaiuttimista. Kestävän kehityksen projekti mietityttää Vil-
hoa. Opiskelijoiden tehtävänä on tutkia saneerauksen yhteydessä lukion katolle asennettu-
jen aurinkopaneelien energiatehokkuutta. Vilho suuntaa oleskelualueen vieressä sijaitse-
vaan mediateekkiin, jossa lukion oma informaattikko auttaa etsimään tietoa tehtävään. Me-
diateekissä on runsaasti lukio-opintoihin soveltuvaa kauno- ja tietokirjallisuutta, lehtiä ja tai-
tettavia mobiililaitteita tietokantojen selailuun. Informaatikon avustuksella Vilho löytääkin
tuossa tuokiossa tehtäväänsä sopivia tiedejulkaisuja. Mediateekki huokuu rauhallisuutta.
Korkeat kalusteet yhdessä hyvän äänierityksen kanssa loihtivat tilaan miellyttävän tunnel-
man, joka kannustaa keskittyneeseen työskentelyyn.

Päivän viimeinen tunti on musiikkia. Luokkahuonetta reunustavat sohvat, ja instrumentit
ovat omilla paikoillaan luokkatilan seinustalla. Opettaja on heijastanut päivän kappaleen
nuotit koko takaseinän peittävälle näytölle. Oppitunnin kaava on vanha tuttu. Kappale on
jaettu soittimien mukaan raitoihin, ja opiskelijat täydentävät sointukulkua kohta kerrallaan.
Lopputuloks on onnistunut - kaikki tuntuu olevan valmiina tulevaan jaksokonserttiin.

Aarne kulkee aulan läpi ulko-oville ja heilauttaa kättään vahtimestarille. Lyll-sovelluksen
kautta saapuu tiedotteita: opettajan palaute ryhmätyöstä yllättää positiivisesti. Ennen kaik-
kea Aarne saa kiitosta oman ryhmänsä johtamisesta sekä oman oppimisensa arvioinnista.
Hän huomaa tunnistaneensa omat vahvuutensa ja kehityskohteensa. Ajatus arkkitehtiopin-
toihin pyrkimisestä ei enää tunnukaan vain kaukaiselta haaveelta.

Oksien läpi siivilöityvä iltapäivän valo tanssii Pohjolanmäellä Aarnen kävellessä kohti lukion
parkkipaikkaa. Hymy nousee Aarnen kasvoille, kun hän näkee vastaantulijoiden joukossa
tutun hahmon: äiti on tulossa iltalukioon italian tunnille. Kieltenopiskelu on aina ollut äidin
rakas harrastus, johon iltalukio tarjoaa oivan mahdollisuuden. Aarne muistaa myös Pilvin
täydentäneen päivälukion opintojaan iltalukion kursseilla. Päivän kuulumiset on äidin kanssa
nopeasti jaettu ja molemmat jatkavat omiin suuntiinsa. Aarnen ystävä Paavo odottaakin jo
autollaan ja nostaa hiilikuituiset maastopyörät kyydistä. Kun varusteet on vaihdettu, tove-
rukset lähtevät tavalliselle lenkilleen kohti Lohjanharjua. Harjun maisemat mäntymetsineen

ja vesistöineen tarjoilevat järvikaupungin parhaimman miljöönsä intensiiviseen pyöräilyyn. Sykkeen noustessa mieli rauhoittuu.

Kävellessään ylös Pohjolanmäkeä ystävykset vertailevat FitBit-älyrannekkeidensa antamaa dataa. Kuten tavallista Paavo pääsee kuitailemaan suorituksellaan. Kellarikerroksen hyvinvointitilat tarjoavat ylelliset puitteet virkistäytymiseen. Pelkistettyyn skandinaaviseen tyyliin rakennettu tila tekee erityisesti vaikutuksen Paavoon, joka vierailee Pohjolanmäellä ensimmäistä kertaa. Urheilusuorituksen piristämät nuorukaiset nauttivat illallisensa lukion kahvilassa, jonka iltamenulta he valitsevat vegaanisen luomusoija-kasvismoussakan. Kahvila on täpötäysi: paikalla on ilta- ja päivälukiolaisia sekä muita iltakäyttäjiä. Päivälukiolaiset ovat tulleet lukiolle tekemään ryhmätöitään ja viettämään aikaa yhdessä. Vilho ja muut kestävän kehityksen ryhmästä viimeistelevät aurinkopaneelitutkimustaan. Iloinen puheensorina valtaa alan. Tänäpä useissa pöydissä keskustellaan lukion oman indie pop -bändin pian alkavasta keikasta. *Der Underground* herättää runsaasti mielipiteitä jo ennen ensiesiintymistään.

Aarnen ja muiden lukiolaisten innostus uuteen yhtyeeseen hymyilyttää Paavoja, kun he lompsivat kohti aulaa. – Päheä skriini, ihastelee Paavo valtavaa kosketusnäyttöä.

– Eikä mikä tahansa skriini vaan iLukio-tilanvarausjärjestelmä, Arne kommentoi ja esittelee innoissaan älytaulun ominaisuuksia. Näyttö muistuttaa pian alkavista tapahtumista: *Italian jatkokurssi aikuisopiskelijoille, Eksistentiaalifilosofiaa edistysille, Voimavaroja vanhemmuuteen, Der Underground -yhtyeen ensiesiintyminen yhteisötilassa*. Värikoodein järjestelmään merkitty varaus tilanne osoittaa, että lukion toisen kerroksen avoimet pienryhmätilat ovat erityisesti iltakäyttäjien suosiossa. Kaverukset ilahtuvat huomattessaan tutun nimen varauskalenterissa: *Lohja League of Legends* on jälleen ottanut kuvataideluokan omaksi virtuaalipeliareenakseen. Joustavat lukio-opinnot ovat avanneet joukkueelle oven elektronisen urheilun puoliammattilaisuuteen, ja ahkeran harjoittelun ansiosta joukkueen menestys on ollut huimaa. Arne tietää varsinaisen ammattilaisopimuksen solmimisen olevan lähellä.

Der Underground on jo aloittanut keikkansa, kun Arne ja Paavo saapuvat paikalle. Ensiesiintyminen on kaiken odotuksen arvoinen: yleisö on haltioissaan taidokkaista kitara- ja syntikkasaundeista. Esityksen jälkeen Arne jää hetkeksi jututtamaan hilpeällä tuulella olevaa bändiä. Viimeisten lähtijöiden poistuessa ulko-ovista päivä Pohjolanmäellä on tullut päätökseensä. Lukion siluetti piiryy vasten taivasta, kun Arne hyppää pyöränsä selkään ja suuntaa kohti kotia.